

Nakon svečane skupštine priređena je svečana večera u hotelu »Turist« uz zabavni program. Druženje je uz zabavu potrajalo do sitnih jutarnjih sati u dobrom raspoloženju i uz dobru varaždinsku kapljicu.

Mirko Husak

IZ POVIJESTI ŠKOLOVANJA PRVIH HRVATSKIH GEODETSKIH KADROVA

Mislim da je geodetska stručna javnost nedovoljno upoznata s formiranjem prvog geodetskog tečaja u Hrvatskoj. Tečaj je bio uvod u kasnije osnivanje fakulteta i osnova za sve kasnije školovanje i obrazovanje geodetskih kadrova.

Smatram da je korisno upoznati današnje generacije geodetskih stručnjaka s tim prvim koracima u školovanju geodetskih inženjera.

U prilogu su u izvornoj jezičnoj verziji tiskani izvaci iz materijala u tada jedinom stručnom tehničkom časopisu u Hrvatskoj: VIJESTI HRVATSKOG DRUŠTVA INŽINIRA I ARHITEKTA. br. 3 iz 1908. god. gdje se objašnjava potreba za jednim tečajem iz geodetske struke i prijedlog za formiranje tečaja s planom i programom te ispitnim redom. Iza toga se navodi i opseg predavanja pojedinih predmeta. U kasnijim prilogima prikazat ćemo i otvaranje tečaja sa statutom i ostalim za baštinu vrlo zanimljivim detaljima.

Geodetski tečaj u Zagrebu

Priopćuje kr. prof. ing. V. Hlavinka.

Iz pouzdane strane saznajemo, da će se u Zagrebu, valjda već početkom buduće školske godine 1908/9. ustrojiti dvogodišnji geodetski tečaj za naobrazbu geometara. (Time će se ostvariti želja našega društva, istaknuta u više predstava, upravljenih na kr. zemaljsku vladu.

Potreba osnutka takovog tečaja pojavila se je naročito kod provođenja agrarnih operacija i kod ovlaštivanja za civ. mjernika.

Kojim će se načinom taj tečaj organizovati za sada još nije definitivno odlučeno: sa jedne se strane naglašuje, da bi se takav tečaj mogao ustrojiti posve samostalno, a slušači tog tečaja, da bi mogli nekoja predavanja, koja podudaraju u materiji i opsegu sa naučnom osnovom šumarske akademije (matematika, deskript. geometrija, fizika, geodezija, narodno gospodarstvo, civ. i upravno pravo i dr.) slušati te predmete na tom zavodu. Drugi pako drže, da bi se takav tečaj mogao najbolje ustrojiti ujedno sa inženirskom školom, koja bi imala sačinjavati sa šumarskom akademijom i geodetskim tečajem posebnu visoku školu ili posebno politehnički fakultet na Zagrebačkom sveučilištu.

Kojim će se načinom ova pitanja riješiti, još se nezna; stvar se nalazi u tečaju. U slijedećem priopćujemo već prije nekoliko godina sastavljenju osnovu organskog statuta, po kojem bi se mogao ustrojiti geodetski stečaj, u svrhu da ga članovi našega društva prouče i svoje eventualne primjedbe u društvenom časopisu najave.

Osnova organskih ustanova za ustrojenje geodetskog tečaja u Zagrebu.

A) Općenito.

§. 1. Za teoretsku i praktičnu naobrazbu geometara ustraja se dvogodišnji geodetski tečaj sa sjedištem u Zagrebu

§. 2. Predavanja u ovom tečaju obuhvaćaju:

a) Osnovne nauke: matematika, deskriptivna geometrija, fizika i mineralogija sa petrografijom.

b) Strukovne nauke: geodezija niža i viša, katastralne izmjere i agrarne operacije.

c) Pomoćne nauke: općeno poljsko i šumsko gospodarstvo, tloznanstvo, narodno gospodarstvo i financijska znanost, civilno i upravno pravo, gruntovno, katastralno i agrarno zakonoslavlje, enciklopedija ceste i vodogradnja.

§. 3. Slušači geodetskog tečaja samo su redoviti. Kao slušač može se upisati svaki, koji se iskaže da je položio ispit zrelosti na realci, gimnaziji ili na zavedima njima ravnim, na kojim se polažu ispiti zrelosti (Graditeljski tečaj na kr. obrtnoj školi u Zagrebu).

U izvanrednim slučajevima mogu biti primljeni kao redoviti slušači i takovi kandidati, koji su svršili 7 razreda realke ili gimnazije. No u takovom slučaju imaju se prije upisa podvrci prijamnom ispitu iz matematike i geometrije u opsegu, kako se ti predmeti predaju u višim razredima srednjih škola. O uspjehu ovoga ispita ovisi, hoće li se kandidat u tečaj primiti ili ne. Odlučuje o tom profesorski zbor tečaja; protiv te odluke nema priziva.

Polakšica primanja kandidata, koji su svršili samo 7 razreda realke ili gimnazije, može kralj, zemalj. vlada kada to shodnim pronadje naredbenim putem ukinuti.

* * *

B) Naukovna osnova.

§. 12. Slušači geometarskoga tečaja dužni su polaziti ova predavanja i vježbe: Matematika.

Deskriptivna geometrija.

Eksperimentalna fizika i optika.

Mineralogija i petrografija.

Tloznanstvo.

Geodezija niža.

Sferna astronomija i viša geodezija.

Situaciono i tlocrtno risanje.

Katastralne izmjere i agrarne operacije.

Cestogradnje.

Vodogradnje i kulturna tehnika

Enciklopedija gospodarstva

šumarstva.

Narodno gospodarstvo i financijska znanost.

Civilno i upravno pravo.

Zakoni i propisi gruntovni, katastralni i agrarni.

Opseg ovih predavanja vidi se u prilogu.

§. 13. Slušači geodetskog tečaja dužni su slušati predavanja i polaziti vježbe po ovom naukovnom redu:

1. semestar

1. Matematika I. dio	4 sata predav.	3 s. vježbe
2. Deskriptivna geometrija	3 " "	4 " "
3. Geodezija niža I. dio	4 " "	8 " "
4. Eksperimentalna fizika	3 " "	2 " "
5. Mineralogija i petrogr.	3 " "	2 " "
6. Tlocrtno risanje		6 " "
	17 " "	25 " "

2. semestar.

7. Matematika II. dio	4 sata predav.	3 s. vježbe
8. Deskriptivna geometrija	3 " "	4 " "
9. Geodezija niža II dio	4 " "	8 " "
10. Optika	2 " "	1 " "
11. Tloznanstvo	2 sata predav.	3 s. vježbe
12. Tlocrtno risanje		6 " "
13. Geodetičke vježbe na polju 1 dan u tjednu	3 sata predav.	
14. Civilno i upravno pravo	18 sati predav.	25 s. vježbe

3. semestar.

15. Katastralne izmjere	3 sata predav.	4 s. vježbe
16. Sferna astronom. i viš. geod.	3 " "	
17. Enciklopedija gospodarstva	3 " "	2 " "
18. Cestogradnje	3 " "	4 " "
19. Narodno gospodarstvo	3 " "	
20. Geodetske vježbe		6 " "
21. Enciklopedija šumarstva	2 " "	
	17 " "	16 " "

4. semestar

22. Sferna astronom. i viša geodez.	3 sata predav.	
23. Katastralne izmjere	3 sata predav.	4 s. vježbe
24. Vodno graditeljstvo	3 " "	4 " "
25. Zakonoslovlje	4 " "	6 " "
26. Geodetičke vježbe na polju 1 dan u tjednu.		
27. Kulturna tehnika	2 sata predav.	2 s. vježbe
28. Financijska znanost	3 " "	
	18 " "	16 " "

C) Ispitni red

§. 14. Slušači geodetskoga tečaja imaju se podvrći slijedećim ispitima.

a) Semestralnim ispitima tečajem nauka

b) Državnom ispitu nakon dovršenih nauka.

* * *

Glede pripusta kandidata na državni ispit, koji su svršili nauke na kojoj visokoj tehničkoj školi u Austro-Ugarskoj monarhiji i iskažu se, da su slušali predmete, navedene u § 12., odlučuje od slučaja do slučaja profesorski zbor.

Pripremio

Branko Vujasinović

75. OBLJETNICA TEHNIČKIH FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Ove godine Sveučilište u Zagrebu proslavlja tri velika događaja koji su ga uveli u red ostalih europskih sveučilišta.

Prije 325 godina, 23. rujna 1669., car Leopold dodijelio je isusovačkoj akademiji sva prava i privilegije što su pripadali ostalim sveučilištima njemačkog carstva (Köln, Beč, Mainz, Ingolstadt, Prag, Olomouc, Grac, Trnava i Košice). Tim činom započelo je razdoblje kontinuirane sveučilišne nastave u nas.

19. listopada 1874., dakle, prije 120 godina, ban Ivan Mažuranić u Hrvatskom je saboru svečano otvorio moderno zagrebačko sveučilište. Rektor i suosnivač Matija Mesić istaknuo je tada u svome govoru: »To je naše sveučilište onako urađeno i ustrojeno kao što su ustrojena sveučilišta srednje Europe, te prema tome imade i svrhu jednaku njima: da goji pravu znanost i uzgaja valjane značaje, a uza to, da bez te svoje prve zadaće osposobljuje svoje učenike za neka zvanja, za koja se hoće više znanstveno naobraženje«.

Prije 75. godina (u listopadu) započela je nastava na Tehničkoj visokoj školi u Zagrebu, prethodnici današnjih tehničkih fakulteta. Prva sjednica profesorskog vijeća održana je 19. rujna 1919. Prisustvovali su joj profesori utemeljitelji: Milan Čalogović, Pavao Horvat, Marije Kiseljak, Martin Pilar, Edo Šen i Vladimir Njegovan, čiji je zadatak bio organizirati redovitu nastavu.

Prema naredbi povjereničkog vijeća SHS od 10. prosinca 1918. u TVŠ postoje ovi odjeli: 1. građevno-inženjerski, 2. kulturno inženjerski, 3. zgradarski, 4. strojarSKI i elektrotehnički, 5. kemijsko-inženjerski, 6. brodograđevni i brodstrojarski i 7. geodetski tečaj. Tijekom 75. godina iz ovih odjela razvili su se današnji tehnički fakulteti. Navodimo ih prema godinama osnutka. To su:

Arhitektonski fakultet, Elektrotehnički fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Geodetski fakultet, Građevinski fakultet, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Prehrambeno-biotehnički fakultet, Metalurški fakultet, Fakultet prometnih znanosti, Grafički fakultet, Tekstilno-tehnoški fakultet, Geotehnički fakultet, Viša tehnička škola Zagreb.

Program ovogodišnje proslave koja se odvija pod visokom pokroviteljstvom Predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana, te u sklopu 900. obljetnice grada Zagreba, obuhvaća:

1. Izdavanje monografije Tehnički fakultet 1919.—1994.

2. Izložbu o razvoju i dostignućima tehničkih fakulteta s katalogom.